

viru katerega ima vidno vlogo mitološka šola, pa zopet realizem in pozitivizem itd.). Avtor zatrjuje, da je pozitivizem še vedno prevladujoča usmeritev v slovenski etnologiji (str. 47). Zavzema se za to, da bi postala etnološka misel bolj kot doslej angažirana v sedanjem življenju in odprta za proučevanje današnje družbene stvarnosti (str. 49). Pri tem je še posebej poudarjeno, da morajo zanimati tudi etnologijo vzroki posameznih pojavov (podobno kot v geografiji), spremljati mora tendenco v razvoju pojavov in ugotavljati njegove nosilce (socialni sloji ali družbene in lokalne skupnosti) posameznih teženj v spremembah obstoječega stanja (str. 49). Tudi v A. Baševem prispevku (Gledališče, film in etnologija) so orisane potrebe po spremembah dosedanjega objekta etnoloških raziskav, ki so povečini še vedno usmerjene v proučevanje starosvetnosti kmečkega življenja, manj pa posegajo v življenje drugih skupin prebivalstva (str. 83).

Sestavek Etnologija kot sestavina načrtovanja prenovе urbanega in ruralnega prostora, ki ga je prispeval P. Fister, je izredno zanimiv tudi za geografa. V njem so podana nekatera načela (identiteta in kontinuiteta, humanizacija človeškega okolja), na katerih mora sloneti revitalizacija starih mestnih ali kmečkih naselij. M. Laboda razmišlja v referatu »Etnologija in razvoj« o vključevanju etnologov in izsledkov njihovega raziskovalnega dela v posamezne sestavine družbenega planiranja. J. Sušteršič razpravlja o Etnologiji in turizmu, J. Bogataj pa razčlenjuje odnose med turizmom na vasi (»kmečki turizem«) in sodobno etnologijo. M. Makarovičeva predstavlja zanimiv primer metode neposrednega opazovanja pri proučevanju alkoholizma na podeželju.

Se iz nekaterih drugih prispevkov bi mogli izluščiti zanimive poglede na sodobno slovensko etnološko znanost. Vendar lahko sklenemo z mislijo, da je knjiga »Etnologija in sodobna slovenska družba« zanimiva predstavitev veljavnosti položaja in vloge ene izmed naših družboslovnih ved. Čeprav bo našel kritičnejši presojevalec knjige tudi kvalitativne razlike med posameznimi prispevki, pa vendarle sodim, da je njihova vrednost predvsem v tem, da skuša mlajša generacija etnologov kritično prevrednotiti svoje dosedanje delo in utemeljeno nakazati smeri svojemu proučevanju v prihodnje.

M. Natek

J. Maier—A. Gosar: Gemeindetypisierung als Ausdruckform regional differenzierter Struktur- und Prozessmuster in Slowenien: das Beispiel eines faktorenanalytischen Ansatzes. (Tipi občin kot izraz regionalno različnih struktur in procesov v Sloveniji: primer faktorske analize). Mitteilungen der Geographischen Gesellschaft in München, 1977, Band 62, str. 10, 2 karti.

Navedena študija je odraz tesnega sodelovanja med gospodarsko-geografskim inštitutom v Münchenu in inštitutom za geografijo univerze v Ljubljani. Cilj raziskave je bil zajeti čim večje število statističnih podatkov po katastrskih občinah in nato s pomočjo faktorske analize ovrednotiti njihov vpliv na oblikovanje regionalne strukture in regionalnih procesov v Sloveniji. Uporaba faktorske analize je omogočila, da je bilo v prvi fazi raziskave računalniško obdelanih 70 statističnih spremenljivk, z multikorelativnimi postopki pa se je njihovo število zmanjšalo na 15 variabel. Tipološka opredelitev katastrskih in upravnih občin je bila narejena na osnovi vrednosti prvega faktorja.

Faktorska analiza je pokazala izrazito prostorsko difrenciacijo Slovenije glede na doseženo stopnjo urbanizacije. Izstopajo področja močnejše navezanosti na zemljo s tradicionalno agrarno strukturo (Brkini, Kozjansko) in gospodarsko aktivne in razvite regije (Ljubljanska kotlina, Maribor, Celje). Izven glavne industrijske osi je gravitacijsko zaledje manjših mest še zelo slabo razvito.

Navedena študija pomeni pomemben prispevek h kompleksnejši obravnavi vzrokov in posledic industrializacije in urbanizacije Slovenije s pomočjo kvantitativnih metod, ki omogočajo hkratno zajetje večjega števila statističnih spremenljivk.

Plut Dušan